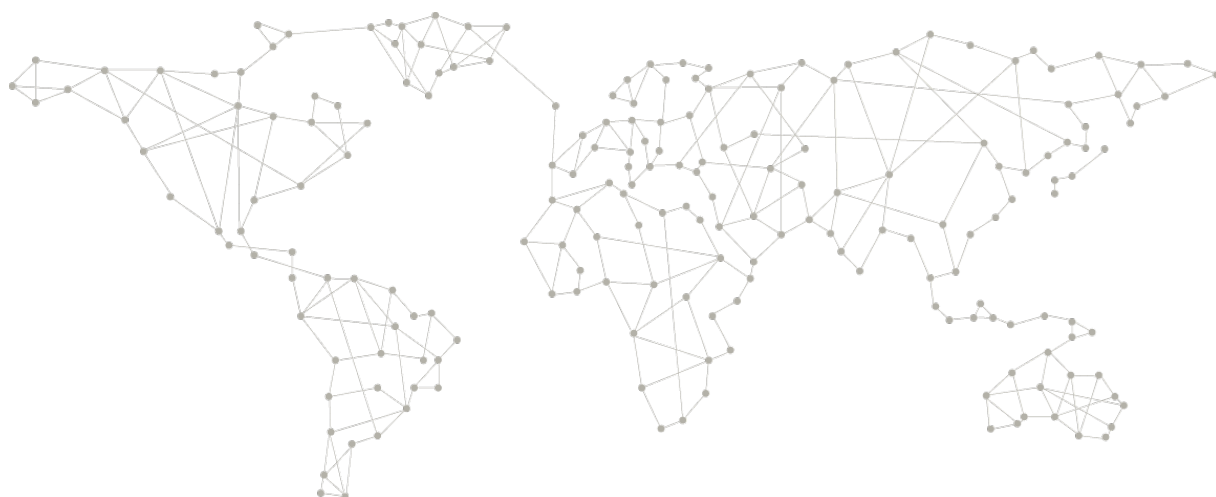

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA **PRŮBĚŽNÉ HODNOCENÍ**

PROGRAMU DELTA

OBSAH

Seznam tabulek	3
Seznam příloh	3
1 Manažerské shrnutí	4
2 Závěry po jednotlivých evaluačních otázkách	6
2.1 EO1: Jsou cíle programu vhodně, jasně a kvantifikovatelně nastaveny?.....	6
2.2 EO2: Do jaké míry je program DELTA komplementární s jinými programy na podporu mezinárodní spolupráce v oblasti VaVaI v Česku?	8
2.3 EO3: Do jaké míry se při dosavadní implementaci programu DELTA daří naplnit cíle tohoto programu a jaký je předpoklad, že budou po skončení programu naplněny cíle programu? Jaký je soulad mezi intervenční logikou programu a reálným stavem naplňování?.....	12
2.4 EO4: Statistická analýza veřejných soutěží v rámci programu DELTA (Jaké typy institucí a ekonomických subjektů byly podpořeny programem DELTA? Jaká je struktura nepodpořených příjemců/partnerů? Finanční ukazatele veřejných soutěží. Podpořené projekty dle výsledku. Podpořené projekty dle klasifikace CEP. Délka trvání projektů. Projekty dle organizací atd.)	16
2.5 EO5: Jaké zkušenosti mají zahraniční agentury při podpoře mezinárodní spolupráce v oblasti VaVaI?	22
2.6 EO6: Přispěl program více k rozvoji stávající spolupráce mezi subjekty nebo spíše inicioval zcela nové vazby? Naplňuje program původní ambice a očekávání uchazečů, se kterými společné projekty podávali?	24
2.7 EO7: Existují další efekty/přínosy podpořených projektů nad rámec plnění slíbených výstupů? (např. nová spolupráce formou smluvního výzkumu, zvýšená mobilita pracovních sil/studentů, přístup k novým VaV informacím u zahraničních partnerů apod., společné podání mezinárodních projektů H2020 aj.)?.....	27
2.8 EO8: Do jaké míry program přispívá ke zvýšení inovační výkonnosti ekonomických subjektů?	29
2.9 EO9: Jaké mechanismy spolupráce a sdílení informací/znalostí mezi partnery byly nastaveny a jaké jsou dosavadní zkušenosti?.....	31
2.10 EO10: Do jaké míry se daří rozvinout mezinárodní spolupráce institucím a subjektům, které nebyly podpořeny z programu DELTA? A s jakými dosavadními výsledky?	33
2.11 EO11: Jaké jsou hlavní silné a slabé stránky nastavených procesů spojených s administrací a realizací projektů v rámci programu DELTA? Jaké jsou možnosti pro zlepšení resp. snížení administrativní náročnosti a zjednodušení procesů specifických pro administraci programu a koordinační procesy a jejich nastavení?.....	35
2.12 EO12: Jak bude vhodné nastavit parametry další veřejné soutěže programu DELTA? Jaké parametry by dle současných zkušeností s implementací programu DELTA měl mít (potenciálně) budoucí program podporující mezinárodní spolupráci?	38

SEZNAM TABULEK

Tab. 1: Přehled porovnávaných programů mezinárodní spolupráce, ČR, výběr	9
Tab. 2: Předpokládané parametry programu, TF, k 1. 12. 2016	13
Tab. 3: Indikátory programu, TF, k 1. 12. 2016	14
Tab. 4: Rozpočet programu a čerpání prostředků k 1. 12. 2016, TF, [mil. Kč]	18

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha_1_Program jako nástroj_DELTA_170330
Příloha_2_Statistická analýza_DELTA_170330
Příloha_3_Vyhodnocení dotazníkového šetření_DELTA_170330
Příloha_4_Vyhodnocení řízených rozhovorů průběžné hodnocení programu_DELTA_170330
Příloha_5_Analýza inovační výkonnosti_DELTA_170330

Přílohy jsou dostupné v elektronické podobě na stránkách TA ČR.

1 MANAŽERSKÉ SHRNUÍ

Hlavním cílem průběžného hodnocení programu je zmapovat a vyhodnotit nastavení a realizaci programu DELTA, dát případná doporučení ke změně programu a k nastavení hodnotících a implementačních procesů spojených s programem.

Předpokládaná délka trvání programu podpory aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje DELTA v oblasti mezinárodní spolupráce ve VaVal je v letech 2014 -2019, program tak dospěl do druhé poloviny svého trvání. Technologická agentura České republiky (TA ČR) se rozhodla ověřit průběh realizace a zajistit relevantní údaje pro jeho případnou úpravu a prodloužení. Evaluace probíhala od září 2016 do března 2017. Byly hodnoceny tři veřejné soutěže vyhlášené do počátku evaluace, ve třech tematických okruzích a pomocí dvanácti evaluačních otázek. Všechny projekty podpořené v programu DELTA jsou stále v řešení (některé se dokonce nachází na začátku realizace), proto nebylo možné v rámci tohoto průběžného hodnocení vyhodnotit všechny dílčí cíle v jejich plném rozsahu.

Hlavní závěry průběžného hodnocení programu jsou:

- Program DELTA je vhodným nástrojem podpory mezinárodní spolupráce v oblasti VaVal; hlavní a dílčí cíle programu jsou naplňovány či se dá jejich naplnění očekávat.
- Program významně posiluje bilaterální spolupráci českých a zahraničních podniků a výzkumných organizací vytvářením nových vazeb či rozvíjením těch stávajících.
- Program má potenciál zlepšit přístup týmů z ČR k zahraničním kapacitám a k mezinárodním znalostem a know-how a tím přispět ke zlepšení pozice na domácích a zahraničních trzích.

Hlavní doporučení jsou:

- Program prodloužit a zajistit odpovídající prostředky na jeho další realizaci.
- Zajistit větší podporu uchazečům při navazování partnerství a asistenci účastníkům při realizaci pro zvýšení komerčního úspěchu podpořených aktivit.
- Odstranit administrativní překážky především sjednocením formulářů na stranách partnerských agentur – společná forma, společný jazyk, společná pravidla.

Program DELTA je vhodný a jedinečný nástroj na podporu mezinárodní spolupráce v oblasti VaVal. K ostatním programům je komplementární, pouze program INTER-EXCELLENCE Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) by mohl být částečně duplicitní. TA ČR řeší eliminaci možných duplicit a jejich předcházení po dohodě s MŠMT formou zapojení jeho zástupců do Pracovní skupiny pro mezinárodní spolupráci TA ČR a jejich informováním o aktivitách TA ČR v této oblasti.

Z dosavadních zkušeností s programem INTER-EXCELLENCE (konkrétně s jeho podprogramem INTER-ACTION, který je programem TA ČR DELTA svým zaměřením nejbližší) vyplývá, že MŠMT v rámci tohoto podprogramu podporuje primárně mezinárodní spolupráci v základním výzkumu. TA ČR prostřednictvím programu DELTA podporuje pouze aplikovaný výzkum a experimentální vývoj.

Přibližně polovina indikátorů programu nebude naplněna. Dosažení cílových hodnot indikátorů je výrazně ovlivněno snížením rozpočtu programu (snížení podpory ze SR ze 769 mil. Kč na cca 600 mil. Kč). V rozpočtech TA ČR nebyly v letech 2014–2017 přiděleny prostředky ze SR na podporu projektů v programu DELTA dle schváleného programu.

Typický projekt podpořený v programu DELTA trvá v průměru 3 roky, náklady na jeho řešení představují cca 15 mil. Kč, dotace ze SR pak 11 mil. Kč. Řešitelé očekávají dosažení technicky realizovaného projektu. Projekt je řešen v oboru J – Průmysl. Konsorcium vede podnik a dalšími členy jsou domácí výzkumná organizace a výzkumná organizace a podnik ze zahraničí. Projekt je iniciován českou stranou, spolupráce se zahraničními je nejčastěji navázána veřejnou vysokou školou.

V programu lze vymezit 2 základní typologické příklady projektů:

- Český subjekt je vlastníkem technologie, metody či specifického know-how. Zahraniční organizace disponuje prostředky, materiálem, kapacitami či příhodnými podmínkami (geografickými, socioekonomickými, legislativními) a potřebou výsledky implementovat. Očekávané výsledky projektů směřují spíše na zahraniční trh partnerské země.
- Český subjekt je vlastníkem části technologie, metody či specifického know-how. Zahraniční organizace disponuje komplementární technologií, metodou či know-how či specifickými podmínkami k provedení experimentů. Očekávané výsledky projektů směřují spíše na domácí či vyspělé světové trhy (EU, USA apod.).

V programu bylo v prvních třech veřejných soutěžích podpořeno 24 projektů z 66 podaných návrhů. Očekává se dosažení 168 výsledků podporovaných programem. Na řešení se podílí častěji podniky – 32 účastí (57 %) než výzkumné organizace – 24 účastí (43 %). Nejvyšší objem účelové podpory směřuje k veřejným vysokým školám – 73 mil. Kč (28 %) a k malým podnikům – cca 70 mil. Kč (27 %).

Motivací řešitelů projektu je především snaha o uplatnění výsledků v praxi. Účastníci předpokládají zvýšení finančních příjmů formou zvýšení tržeb z vlastních výrobků a služeb (platí pro podniky) a navazujícího smluvního výzkumu (v případě výzkumných organizací). Lze očekávat, že účast v projektu povede ke zvýšení tržního potenciálu účastníků a k rozvoji lidských zdrojů (střet s odlišnými postupy, způsoby komunikace, rozdílným právním prostředím). Zaznamenány byly také již nové příležitosti v podobě nových partnerství i zakázek. Zapojené subjekty očekávají zlepšení postavení na domácím/zahraničním trhu i zvýšení prestiže doma i v zahraničí.

Program jednoznačně přispívá a posiluje mezinárodní spolupráci zapojených subjektů novými formami spolupráce a iniciuje nová partnerství. Postavení podniků jako příjemců pozitivně ovlivňuje směřování a cílení projektu na v praxi aplikovatelný výsledek a do značné míry taktéž zaručuje jeho využití/prodej. Kladně je také hodnocena role veřejných vysokých škol, které sehrávají klíčovou roli nejen při zahájení spolupráce, ale také při administraci projektu.

Uchazeči a účastníci projektů v programu DELTA projevili dle realizovaného dotazníkového šetření a řízených rozhovorů zájem o další veřejné soutěže. Jedním z doporučení, vyplývajících z tohoto průběžného hodnocení, je nadále vyhlašovat další veřejné soutěže pravidelně a na co nejširší okruh zemí souběžně.

2 ZÁVĚRY PO JEDNOTLIVÝCH EVALUAČNÍCH OTÁZKÁCH

Výsledky průběžného hodnocení jsou uspořádány a shrnuty podle jednotlivých evaluačních témat a evaluačních otázek. Obsahují přehledný výpis základních dimenzí a odpovědi na evaluační otázku/y. Pro rozšíření informací je vždy pod přehledným shrnutím uveden text, který vychází z jednotlivých dílčích analýz.

2.1 E01: Jsou cíle programu vhodně, jasně a kvantifikovatelně nastaveny?	
Tematický okruh	Nastavení a realizace programu
Dílčí analýzy	Rešerše programu
<p>Odpověď na evaluační otázku: Nastavení cílů programu je obdobné jako v případě jiných programů, které vznikaly v TA ČR v letech 2010–2015. Cíl programu je definován obecně. Evaluátoři byli postaveni před nutností nejprve sestavit intervenční logiku a na jejím základě provést vlastní hodnocení. Kritéria splnění cílů programu jsou vymezena kvantitativně a to ve formě indikátorů výstupů. Chybí však indikátory výsledků a dopadů, které mohou odhalit reálné přínosy a efekty programu.</p> <p>Doporučení: V budoucích programech se doporučuje vymezovat cíle jednoznačně a s ohledem na nutnost jejich exaktního měření. Součástí tvorby nových programů by měla být též intervenční logika programu a evaluační rámec popisující průběh a způsob hodnocení. Na základě intervenční logiky by měla být následně sestavována odpovídající indikátorová soustava¹.</p>	

Rešerše programu

Program DELTA vznikl jako nástroj pro podporu aplikovaného výzkumu formou mezinárodní spolupráce. Tomu odpovídá také hlavní cíl programu, kterým je “zvýšit množství konkrétních výsledků aplikovaného výzkumu v oblastech, v nichž existuje shoda se zahraničním partnerem, které budou úspěšně zavedeny do praxe a posílí tak konkurenceschopnost ČR, a to podporou bilaterální, případně multilaterální spolupráce špičkových českých a zahraničních účastníků².” Cíle programu bude dosaženo “podporou společných projektů, uskutečňovaných uchazeči z ČR a uchazeči ze země

¹ A na to navazující systém hodnocení návrhů a realizace projektů mimo jiné pro zajištění naplňování indikátorů.

² Program DELTA

partnerské agentury v oblastech, které jsou pro dané země perspektivní a spolupracující subjekty v nich dosahují špičkové kvality.” Projekty se mají zaměřit na konkrétní výstupy AV v oblastech dle potřeb spolupracujících zemí, přičemž na domácí straně jsou potřeby definovány vybranými Národními prioritami orientovaného výzkumu.

Obecné vymezení cíle (i s vědomím, že se jednalo o běžný způsob tvorby programu) však na jednu stranu výrazně ztěžuje vyhodnocení programu a jeho naplňování, na druhou stranu dává možnost měnit tematická zaměření s ohledem na potřeby partnerských zahraničních agentur.

V programu je uveden seznam 9 kritérií splnění cílů programu (kapitola 21). Tato kritéria mají podobu indikátorů výstupů. Každému indikátoru je přidělena cílová hodnota.

Tento způsob vyhodnocení programu je však v současné době nevyhovující. V první řadě nemají indikátory výstupu dostatečnou vazbu na cíl/cíle programu, a pokrývají jen povrchně naplňování programového cíle. Použité indikátory jsou složeny pouze z názvu a cílové hodnoty (chybí tak například definice, zdroj dat, periodičita, vazba na cíl apod.). Tato skutečnost však vychází ze zvyklostí panujících v době vzniku programu.

V programu nebo doprovodné dokumentaci chybí indikátory výsledků a dopadů. Chybí tak vazba, jakým způsobem dosažení a následné uplatnění daného výsledku aplikovaného výzkumu přispěje ke konkurenceschopnosti ČR. Dále není zcela vůbec uvedeno, jakým způsobem by měla být měřena “špičkovost”³ účastníků.

³ Viz text programu DELTA

2.2 E02: Do jaké míry je program DELTA komplementární s jinými programy na podporu mezinárodní spolupráce v oblasti VaVaI v Česku?

Tematický okruh	Nastavení a realizace programu
Dílčí analýzy	Rešerše programů mezinárodní spolupráce
	Řízené rozhovory
<p>Odpověď na evaluační otázku:</p> <p>Program DELTA je považován za vhodný a jedinečný program na podporu mezinárodní spolupráce ve VaVaI a je komplementární k dalším programům na podporu výzkumu, vývoje a inovací z veřejných zdrojů.</p> <p>S většinou programů není program DELTA duplicitní, a to především z důvodu rozdílného tematického či územního zaměření. Ačkoli je program do jisté míry v překrytu s některými jinými nástroji podpory mezinárodní spolupráce VaVaI, jedná se o překryvy dílčí. V některých případech je program podobně tematicky zaměřen, avšak jsou rozdílná časová či geografická vymezení.</p> <p>TA ČR řeší eliminaci možných duplicit a jejich předcházení zapojením zástupců MŠMT do Pracovní skupiny pro mezinárodní spolupráci TA ČR a jejich informováním o aktivitách TA ČR v této oblasti.</p> <p>Z dosavadních zkušeností s programem INTER-EXCELLENCE (konkrétně s jeho podprogramem INTER-ACTION, který je programem TA ČR DELTA svým zaměřením nejbližší) vyplývá, že MŠMT v rámci tohoto programu podporuje primárně mezinárodní spolupráci v základním výzkumu. TA ČR prostřednictvím programu DELTA podporuje pouze aplikovaný výzkum a experimentální vývoj.</p> <p>Doporučení:</p> <p>Prodloužit program DELTA a tím nadále podporovat mezinárodní bilaterální spolupráci v oblasti aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje.</p> <p>Eliminovat možné překryvy především s programem INTER-EXCELLENCE například spoluprací se zástupci MŠMT v Pracovní skupině pro mezinárodní spolupráci TA ČR, ke které jsou zástupci informováni o aktivitách TA ČR v této oblasti.</p>	

Rešerše programů mezinárodní spolupráce

Program DELTA je zaměřen na podporu mezinárodní spolupráce ve výzkumu, vývoji a inovacích. Pro srovnání a vymezení programu bylo analyzováno 13 národních programů podpory VaVaI z veřejných zdrojů a jeden program zahraniční. Přehled vybraných programů je uveden v Tab. 1.

Tab. 1: Přehled porovnávaných programů mezinárodní spolupráce, ČR, výběr

Název programu	Poskytovatel	Tematické zaměření	Geografické zaměření	Doba trvání
DELTA	TA ČR	AV, spolupráce VO-PO	Vybrané země	2014–2019
Program podpory mezinárodní technologické spolupráce	MPO	Technologie, PO	Země mimo EU	2012–2016
GESHER/MOST	MŠMT	Institucionální podpora VaV, PO, VO spolupráce	ISR	2010–2016
Výzva k podávání návrhů česko-izraelských projektů v oblasti základního nebo průmyslového výzkumu	MŠMT	Institucionální podpora VaV, PO, VO spolupráce	ISR	2016–2018
Společné technologické iniciativy	MŠMT	AV, spolupráce - platformy	Země EU/ERA	2008–2017
Česko-Norský výzkumný program	MŠMT	Institucionální podpora, podpora výzkumu	NOR	2009–2014/2017
Kontakt II	MŠMT	ZV, 11, 1% AV, VO, spolupráce	Země mimo EU – JPN, CHN, KOR, RUS	2011–2017
COST CZ	MŠMT	ZV, VO, spolupráce		2011–2017
EUREKA	MŠMT	AV, spolupráce PO a VO	Země EU	2011–2017
Eurostars	MŠMT	AV, podpora MSP ve VaV, spolupráce s VO	Země EU	2008–2019
Lead Agency	GA ČR	ZV, VO, formou grantu, spolupráce	AUT, ostatní podporovány jiným způsobem (KOR, DEU, TWN)	2015–2019
ERC CZ	MŠMT	Excelentní projekty, hraniční výzkum	Země EU/ERA	2012–2021
INTER-EXCELENCE	MŠMT	Komplexní program, nástupce předcházejících programů, spolupráce na mnohých úrovních	Vybrané země	2016–2024
PP INTER-ACTION	MŠMT	Výzkum, spolupráce VO	Vybrané země	2016–2024

Pozn.: AV – aplikovaný výzkum, ZV – základní výzkum, VO – výzkumná organizace, PO – podniky, MSP – malé a střední podniky

Program **Kontakt II** je zaměřen především na mezinárodní spolupráci v základním výzkumu. Z textu programu vyplývá, že „Předpokládaný poměr výdajů na základní a aplikovaný výzkum je 8:1.“⁴

V rámci **Programu podpory mezinárodní technologické spolupráce** byly realizovány (MPO/CzechInvest) 2 veřejné soutěže v letech 2012–2013 (celkem vybráno k podpoře 12 projektů).

⁴ <http://www.msmt.cz/vyzkum-a-vyvoj-2/verejna-soutez-ve-vyzkumu-vyvoji-a-inovacich-ves14-k-4?lang=1>, 1. 3. 20217, MŠMT, program KONTAKT II, str. 2; dle informací z IS VAVAI k 17.5.2016 je podíl základním a aplikovaným výzkumem 9,7:0,3.

V rámci tohoto programu se jednalo o podporu společných podnikatelských projektů (ne VaV projektů) směřujících k zavedení či k rozšíření technologicky vyspělých výrobků a procesů. Příjemci podpory mohly být pouze podnikatelské subjekty a spolupráce byla omezena na státy mimo EU.

V rámci programu **GESHER** bylo vyhlášeno 5 veřejných soutěží (poslední v roce 2014). Program je zaměřen na podporu mezinárodní spolupráce v aplikovaném výzkumu a v experimentálním vývoji českých subjektů (podniků a případně i VO) s partnery ze Státu Izrael (žádná z veřejných soutěží programu Delta nebyla na spolupráci s tímto státem zaměřena). Spolupráce je možná v předem daných oblastech (informační a komunikační technologie, udržitelné a čisté technologie, Bio-Agro – zemědělské a potravinářské technologie, biotechnologie a lékařské techniky, strojírenství – nové materiály, nanotechnologie, kybernetika a robotika).

V případě programu **Lead Agency** GA ČRu se jedná o podporu mezinárodní spolupráce v základním výzkumu, kterou program DELTA neumožňuje.

Program **COST CZ** je orientován na základní výzkum, je tedy zaměřen na jinou oblast výzkumu, než program DELTA.

Zaměření programu **Mezinárodní Visegrádský fond** je odlišné od programu DELTA. Program teritoriálně cílí na země V4 – Slovensko, Polsko, Maďarsko a Česko, a podporuje i jiný typ aktivit.

Program **Eurostars** je obdobným nástrojem na podporu VaV jako program DELTA. Program Eurostars je však zaměřen na státy Evropy. Program DELTA má podporovat spolupráci zejména mezi zeměmi mimo evropský kontinent. V programu DELTA je také jasně uvedeno, že seznam partnerských agentur bude vždy uveden ve výzvě a konkrétní veřejná soutěž bude konzultována s MŠMT. Tím je zajištěno, že nebude docházet k překryvu podpory.

Program **Společné technologické iniciativy** je zaměřen pouze na Evropský výzkumný prostor (ERA). Tím je vyloučena duplicita podpory z programu DELTA.

Program **INTER-EXCELLENCE** (a především jeho podprogramy INTER-ACTION, INTER-COST a INTER-EUREKA) je komplementární/a částečně taktéž v překryvu k programu DELTA, nebo umožňuje podporu spolupráce v oblasti aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje českých subjektů se zahraničními partnery (a to jak s evropskými, tak mimoevropskými). Nicméně TA ČR řeší eliminaci možných duplicit a jejich předcházení zapojením zástupců MŠMT do Pracovní skupiny pro mezinárodní spolupráci TA ČR. Tato pracovní skupina je složena ze zástupců dotčených subjektů a resortů (CzechInvest, CzechTrade, Česká centra, MZV, MPO, MŠMT, Úřadu vlády ČR, ČVUT)⁵ a jejím cílem je společná koordinace mezinárodní spolupráce. V rámci této pracovní skupiny jsou taktéž zástupci MŠMT informováni o aktivitách TA ČR v této oblasti.

Z dosavadních zkušeností s programem INTER-EXCELLENCE (konkrétně z jeho podprogramu INTER-ACTION, který je programem TA ČR DELTA svým zaměřením nejbližší) vyplývá, že MŠMT v rámci tohoto

⁵ CzechInvest, CzechTrade, Česká centra, Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky, Úřad vlády České republiky, České vysoké učení technické v Praze

programu podporuje primárně mezinárodní spolupráci v základním výzkumu (v rámci první veřejné soutěže VES17 podprogramu INTER-ACTION LTACH17 bylo podpořeno celkem 8 návrhů projektů, z toho 6 je zaměřeno na aktivity základního výzkumu, 1 na aktivity experimentálního vývoje a 1 na aktivity aplikovaného výzkumu). TA ČR v programu DELTA podporuje pouze aplikovaný výzkum a experimentální vývoj.

Česko-norský výzkumný program je zaměřen pouze na spolupráci českých a norských subjektů – není tedy v překryvu s programem DELTA.

Program **ERC** je zaměřen primárně na podporu úspěšných projektů hodnocených odbornými panely v rámci Evropské výzkumné rady, které však z důvodu nedostatku finančních prostředků nakonec nebyly podpořeny. Program je zaměřen na jiné země a taktéž tematicky nedochází k překryvu.

Řízené rozhovory

Dotazování byli také zástupci uchazečů a účastníků projektů. Program DELTA je příjemci obecně vnímán jako vhodný nástroj, který svým zaměřením odpovídá iniciativám menšího a středního rozsahu. Alternativy k programu DELTA takový komfort pro uchazeče většinou nenabízejí. Nejbližší alternativy k programu DELTA byly nejčastěji zmiňovány programy GESHER, TIP, Eureka, Eurostars, Norské fondy, či FP7-Horizont2020.

2.3 E03: Do jaké míry se při dosavadní implementaci programu DELTA daří naplnit cíle tohoto programu a jaký je předpoklad, že budou po skončení programu naplněny cíle programu? Jaký je soulad mezi intervenční logikou programu a reálným stavem naplňování?

Tematický okruh	Nastavení a realizace programu
Dílčí analýzy	Statistická analýza
	Dotazníkové šetření
	Řízené rozhovory

Odpověď na evaluační otázku:

Naplnění cílů programu lze sledovat pomocí parametrů (např. počet subjektů zapojených do projektů) a indikátorů programu. V programu se předpokládá naplnění většiny parametrů a poloviny indikátorů průběhu programu. Jako nedostatečné se jeví naplňování parametru účasti velkých podniků a dosahování výsledků s právní ochranou - patent a vzor, a také dosahování výsledků druhu N - metodiky, postupy a specializované mapy. Cílové hodnoty indikátorů tedy nebyly navrženy optimálně.

Nicméně parametry a indikátory programu zcela nevypovídají o cílech programu. Proto bylo nutné vymezit dílčí cíle programu a klást si otázky, zda jsou naplňovány. Z výsledků průběžného hodnocení vyplývá, že dílčí cíle vymezené intervenční logikou jsou v průběhu realizace projektů naplňovány a jsou také ve shodě s cíli účastníků projektů.

Intervenční logika programu nebyla součástí programu, proto byla rekonstruována a sestavena na základě textu programu. Rozdíl mezi záměry tvůrců programu a vlastní realizací byly identifikovány. Tvůrci programu předpokládali spíše získávání zahraničního know-how a přístupu k novým výzkumným kapacitám v zahraničí pro české účastníky, nicméně realizace programu poukazuje na oboustranně výhodnou spolupráci a předávání know-how mezi českými a zahraničními účastníky. Dále tvůrci programu očekávali projekty řešené zahraniční multilaterální spoluprací⁶, avšak žádný takový projekt nebyl řešen. Taktéž předpoklad, že výsledky projektů budou cíleny na export na trh partnerské země, není zcela v souladu s vlastní realizací. Účastníci projektů cílí své výsledky i na domácí trhy.

Vliv na dosahování cílových hodnot indikátorů má taktéž snížená alokace finančních prostředků na účelovou podporu v rámci programu DELTA. V rozpočtech TA ČR nebyly v letech 2014–2017 přiděleny prostředky ze SR na podporu projektů v programu DELTA dle schváleného programu (cca o 170 mil. Kč – viz kapitola 2.4).

Doporučení:

Zodpovědné monitorování průběhu programu a naplňování jeho cílů vyžaduje vytvoření jasně definované indikátorové soustavy (tzv. SMART indikátory).

V případě změny a prodloužení programu je doporučeno upravit stávající nevhodně nastavené

⁶ Zahraniční multilaterální spolupráci se rozumí spolupráce subjektů ze tří a více zemí.

cílové hodnoty programových indikátorů.

Program DELTA plní svou funkci, proto se doporučuje neprovádět zásadní změny v cílech programu (výjimkou je pak nutnost jejich kvantifikace).

Statistická analýza

Monitorování naplňování cílů programů je běžnou součástí programů podpory. V programu DELTA byly sestaveny předpokládané parametry a indikátory programu. Obě tyto skupiny ukazatelů jsou součástí textu programu.

Indikátory programu byly vybrány na základě specifického zaměření programu a jejich cílové hodnoty pak na základě zkušeností poskytovatele s předchozími programy podpory VaVal a jsou pro program závazné. Indikátory mají za cíl sledovat naplňování cílů programu. Jak již bylo uvedeno v kapitole 2.1, jedná se pouze o indikátory výstupů, a pro současné požadavky na monitoring programu jsou nedostačující. Přehled indikátorů a jejich naplňování jsou uvedeny v Tab. 3.

Obdobně byly stanoveny parametry a jejich cílové hodnoty. Parametry programu sledují jeho rozsah a skladbu účastníků a mají pouze doporučující charakter.

Očekávaná hodnota plnění parametrů (viz Tab. 2) a indikátorů programu vychází z údajů v již uzavřených smlouvách o poskytnutí podpory a z predikce pro budoucí soutěže⁷. Předpokládá se naplnění většiny parametrů a přibližně poloviny indikátorů (indikátory úspěšnosti ukončených projektů obecně v programech TA ČR dosahují 95 %). U indikátorů se jako problematické jeví počty výsledků s právní ochranou (patenty, užitné a průmyslové vzory), zatímco významně je překročena cílová hodnota u technicky realizovaných výsledků.

Tab. 2: Předpokládané parametry programu, TF, k 1. 12. 2016

Parametr	Cílová hodnota dle programu	Smluvně vázáno	Očekávaná hodnota	Očekávaná/cílová hodnota (%)
Počet subjektů zapojených do programu celkem	60	56	115	191
<i>V tom: malé a střední podniky</i>	20	27	55	276,8
velké podniky	14	5	10	73,2
výzkumné organizace	26	24	49	189,2

⁷ Více v Příloze Statistická analýza – jedná se o dopočet dalších dvou 2 vycházející z předchozích VS.

Tab. 3: Indikátory programu, TF, k 1. 12. 2016

Indikátory realizace programu	Cílová hodnota dle programu	Smluvně vázáno	Očekávaná hodnota	Očekávaná/cílová hodnota (%)
Minimální počet celkem vybraných (podpořených) projektů	60	24	49	82,0
Minimální počet úspěšně ukončených projektů celkem	48	0	x	x
Úspěšně bude dokončeno minimálně 80 % projektů*	80 %	x	x	x
Indikátory výsledků programu	Cílová hodnota dle programu	Smluvně vázáno	Očekávaná hodnota	Očekávaná/cílová hodnota (%)
Minimální počet patentů**	30	2	4	13,7
Minimální počet zavedených poloprovozů a ověřených technologií	28	16	33	117,1
Minimální počet užitečných vzorů a průmyslových vzorů	80	16	33	41,0
Minimální počet prototypů a funkčních vzorků	25	37	76	303,4
Minimální počet certifikovaných metodik a postupů včetně specializovaných map s odborným obsahem	20	2	4	20,5
Minimální počet software	15	9	18	123,0
Minimální celkový počet uplatněných výsledků (RIV)	198	82	168	84,0
Indikátory splnění cílů programu	Cílová hodnota dle programu	Smluvně vázáno	Očekávaná hodnota	Očekávaná/cílová hodnota (%)
Minimálně bude dosaženo stanovených cílů programu	85 %	10 %	50 %***	58,8

* Ke dni 1. 12. 2016 nebyl ukončen ještě žádný projekt. Ukončení 6 projektů je plánováno na rok 2017.

** V případě patentů se umožňuje jejich udělení v rámci tříleté implementační fáze po ukončení projektu.

*** Indikátory úspěšného ukončení projektů předpokládány jako splněné.

Dotazníkové šetření

V dotazníkovém šetření byla respondentům položena sada otázek, které se dotýkaly také jednotlivých cílů programu DELTA. Nicméně je třeba uvést, že na vyhodnocení dosahování dílčích cílů není s ohledem na pokročilost řešení projektů vhodný čas.

Většina dotazovaných se domnívá, že účast v projektu prozatím plní jejich očekávání. Taktéž se respondenti shodují, že by se zúčastnili další veřejné soutěže vyhlášené v rámci programu DELTA⁸.

⁸ Zápornou odpověď respondent zdůvodňuje rozdílnými informacemi a formuláři od českého a zahraničního poskytovatele podpory

Zkušenosti se zahraničním partnerem považují účastníci za pozitivní a výrazná většina plánuje pokračování spolupráce i po ukončení projektu. Ti respondenti, kteří odpověděli, že ve spolupráci nehodlají pokračovat, ve 3 případech ze 4 uvedli, že projekt naplňuje jejich očekávání.

Většina respondentů (3/5) očekává, že účast v projektech programu DELTA povede především k získání strategických kontaktů pro další rozvoj organizace, zvýšení mezinárodní prestiže organizace a dále ke zkvalitnění výzkumných kapacit. Cca 1/3 respondentů očekává přístup k unikátnímu know-how zahraničního partnera.

Očekávání zástupců výzkumných organizací jsou ve většině předdefinovaných oblastí optimističtější⁹. Zástupci podnikové sféry naopak očekávají spíše získání strategického kontaktu pro další rozvoj organizace a zvýšení ekonomických ukazatelů podniku.

Řízené rozhovory

Na vhodnosti programu DELTA, jako nástroje pro podporu mezinárodní spolupráce v oblasti VaVaI, se shodují všichni respondenti. Specifikem programu je především jeho zaměření na rozsahem menší formu spolupráce (nejvíce se podílí na řešení projektu 7 organizací), která proto může být výrazně intenzivnější a také provázanější. Jistým rizikem pro některé dotazované je otázka udržitelnosti dosažených výsledků či následná podpora jejich komercializace.

Dotazovaní se shodují, že nastavení programu a jeho cílů je ve shodě s jejich záměry. Na tomto se shodují zástupci podpořených a nepodpořených organizací. Jestliže jsou tedy záměry ve shodě s cíli programu, dá se očekávat, že je taktéž podpořené projekty naplňují. S ohledem na administraci projektů, dotazovaní poukazují na potřebu včasného informování o vyhlášení veřejné soutěže a na včasnou specifikaci teritoriálního zaměření.

⁹ zkvalitnění výzkumných kapacit; zvýšení mezinárodní prestiže organizace; příležitost testovat a prezentovat výsledky výzkumu na zahraničním trhu; přístup k unikátnímu know-how zahraničního partnera.

2.4 EO4: Statistická analýza veřejných soutěží v rámci programu DELTA (Jaké typy institucí a ekonomických subjektů byly podpořeny programem DELTA? Jaká je struktura nepodpořených příjemců/partnerů? Finanční ukazatele veřejných soutěží. Podpořené projekty dle výsledku. Podpořené projekty dle klasifikace CEP. Délka trvání projektů. Projekty dle organizací atd.).

Tematický okruh	Nastavení a realizace programu
Dílčí analýzy	Statistická analýza
	Řízené rozhovory

Odpověď na evaluační otázku:

Do tří veřejných soutěží bylo podáno celkem 66 návrhů projektů, z nichž jich bylo 24 podpořeno, přičemž 80 % projektů je/bude řešeno 36 měsíců. Předpokládá se vyhlášení dalších 2 veřejných soutěží v průběhu roku 2017. Objem schválené podpory ze SR na řešení projektů je v současnosti celkem 258 mil. Kč.

Původní rozpočet programu byl z důvodů změn ve státních rozpočtech snížen ve výdajové stránce za státního rozpočtu ze 769 mil. Kč na cca 600 mil. Kč (cca o 170 mil. Kč). Snížení rozpočtu ze SR vůči schválenému programu se projevuje také sníženým počtem podpořených projektů a ovlivňuje dosažení cílových hodnot indikátorů a parametrů programu.

Účastníci podpořených projektů se zavázali k dosažení celkem 152 výsledků, z nichž je 82 výsledků aplikovaného výzkumu, které jsou programem uznávány/podporovány. Nejčastěji se jedná o výsledky druhu G – prototyp a funkční vzorek (37), F – užitný a průmyslový vzor (16) a Z – poloprovoz (16).

V programu DELTA jsou nejčastěji podpořeny projekty z oboru J - Průmysl (8 podpořených projektů). V oborech A – Společenské vědy a K – Vojenství nebyl podpořen žádný projekt.

Program DELTA naplňuje Národní priority orientovaného výzkumu a to Prioritní osy 1, 2, 3 a 6. Nejčastěji se jedná o podoblasti: Využití (aplikace) nových poznatků z oblasti tzv. General Purpose Technologies (10 projektů), Posílení udržitelnosti výroby a dalších ekonomických aktivit (4 projekty) a Environmentální technologie a ekoinovace (3 projekty).

Nejčastěji uváděným motivačním účinkem účasti v projektu je značné zvýšení rozsahu projektu z hlediska náročnosti. Nejčastější přínosem jsou dle účastníků projektů především ekonomické charakteristiky – zvýšení tržeb a objemu exportu.

Zastoupení výzkumných organizací (VO) a podniků (PO) je v programu DELTA relativně vyrovnané s mírnou převahou podniků (57 %). Nejčastěji zastoupeny malé podniky (MP) a veřejné vysoké školy (VVS). Výše podpory je pak mezi PO a VO ještě vyrovnanější, přičemž největší objem podpory dosahují VVS (73 mil. Kč, 28 %) a MP (70 mil. Kč, 27 %).

Podpořených projektů se účastní celkem 45 různých organizací – 14 VO a 31 PO. Struktura organizací na straně zahraničních partnerů je mnohem vyrovnanější (55 % PO, 45 % VO). Zahraniční partneři se finančně podílejí na řešení projektů přibližně z 60 %. Nejvíce účastníků má sídlo v Praze,

dále pak v Jihomoravském kraji - a to především účastníci z 3VS.

Celkem 11 projektů je řešeno ve spolupráci domácího podniku a výzkumné organizace a zahraničního podniku a výzkumné organizace (11 projektů z 24).

Jedním z cílů programu je také utváření či posilování spolupráce se zahraničním účastníkem. Celkem v projektech vzniklo 242 mezinárodních vazeb mezi uchazeči a účastníky.

Účastníci projektů prozatím předpokládají naplnění cílů projektů i dosažení všech výsledků, nicméně na závěry je s ohledem na stav realizace potřeba více času.

Doporučení:

Pokračovat v podpoře mezinárodní spolupráce mezi subjekty (podniky a výzkumnými organizacemi v oblasti VaVal, a nadále monitorovat její další průběh.

Statistická analýza**Úspěšnost ve veřejných soutěžích**

Do programu DELTA bylo za období tří veřejných soutěží podáno celkem 66 návrhů projektů, z nichž podpořeno bylo 24 projektů s mírou úspěšnosti 36,4 %. Nejvyšší účast zaznamenala TF1, ve které však bylo podpořeno nejmenší počet projektů. Nejvyšší míra úspěšnosti podpořených projektů byla dosažena v TF2, kde bylo podáno 26 projektů, z nich pak bylo 14 podpořeno (míra úspěšnosti 53,8 %. Pouze v TF2 všechny podané návrhy projektů splnily formální podmínky přijetí a byly přijaty do soutěže.

Rozpočet

Původní rozpočet programu DELTA byl z důvodu snížení přidělených prostředků v rozpočtu TA ČR na podporu projektů ČR snížen cca o 170 mil. Kč. Nejvyšší výdaje ze SR se předpokládají v roce 2018 – cca 255 mil. Kč. Celkem se očekávají výdaje ze SR ve výši 599,5 mil. Kč. Snížení rozpočtu ze SR vůči schválenému programu se projevuje také sníženým počtem podpořených projektů¹⁰ a tedy i účastníků a také nižším počtem očekávaných výsledků.

¹⁰ Podpořeno bylo 24 projektů, nicméně 8 projektů bylo uznáno za vhodné k podpoře a nebyly podpořeny z důvodu nedostatku finančních prostředků

Tab. 4: Rozpočet programu a čerpání prostředků k 1. 12. 2016, TF, [mil. Kč]

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Celkem
Údaje dle textu programu¹¹							
Celkové výdaje	100	112	95	270	270	192	1 039
výdaje státního rozpočtu	74	83	70	200	200	142	769
neveřejné zdroje	26	29	25	70	70	50	270
Očekávaná míra podpory [%]	74,0	74,1	73,7	74,1	74,1	74,0	74,0
Údaje dle schváleného SR¹²							
výdaje státního rozpočtu	26,0	10,0	68,6	109,4	255,5	130,0	599,5
podíl schválených výdajů státního rozpočtu dle aktuálního SR v porovnání s textem programu (v %)	35,1	12,0	97,9	54,7	127,8	91,5	78,0
Závazkované prostředky¹³							
Celkové náklady	0	18	98	125	85	39	366
výdaje státního rozpočtu	0	13	67	88	61	28	258
neveřejné zdroje	0	5	31	37	25	10	107
Skutečná míra podpory [%]	x	72,3	68,6	70,7	71,1	73,4	70,6
Čerpání ze SR [%]	x	130,0	97,7	80,5	23,9	21,5	43,0

Očekávané výsledky

Celkem se při řešení projektů v rámci TF1–TF3 očekává 82 výsledků aplikovaného výzkumu uznaných programem jako platné a celkem 152 všech závazných výsledků. Výsledky uznávané jako platné patří nejčastěji do kategorie G – prototyp, funkční vzorek (37 výsledků), dále pak F – užitný vzor, průmyslový vzor (16 výsledků) a Z – poloprovoz, odrůda, plemeno... (16 výsledků). Dosažení největšího počtu výsledků se očekává v TF2 (80 výsledků), v průměru pak připadá na jeden podpořený projekt v programu DELTA 6 závazných výsledků.

V současné době realizace nelze provést analýzu dosažených výsledků. Databáze IS VaVaI¹⁴ eviduje pouze 4 dosažené výsledky.

¹¹ hodnoty uvedené v textu programu schválené usnesením vlády č. 668 ze dne 28. srpna 2013

¹² hodnoty schválené Zákonem o státním rozpočtu pro příslušný rok (roky 2014, 2015, 2016) a souvisejícího střednědobého výhledu

¹³ prostředky přidělené řešitelům podpořených projektů podle smlouvy o poskytnutí podpory v jednotlivých letech

¹⁴ Revize k 1. 3. 2017

Očekávané výsledky – Řízené rozhovory

Ve většině případů je zatím těžké posoudit, zda projekty naplní očekávání účastníků při dosahování výsledků. V některých případech (TF3) řešení projektu ještě nezačalo (čeká se na rozhodnutí na straně zahraniční agentury, je před nebo krátce po podpisu smlouvy o podpoře).

Tam, kde již spolupráce běží, zatím probíhá realizace podle představ účastníků. V menšině případů lze zaznamenat jisté rizikové faktory jako průtahy či neplnění závazků ze strany partnera. Jeden z respondentů uvedl, že pro případ rozvázání spolupráce mají vytipovaného náhradního partnera.

Obory CEP

Nejvíce projektů bylo podáno a podpořeno v rámci skupiny oborů J – Průmysl (24 podáno, 8 podpořeno). Nejúspěšnějším oborem je B – Matematika a fyzika, kde byly podpořeny všechny 3 přijaté žádosti (100 %). Více než třetina všech dotací směřuje k projektům ve skupině oborů Průmysl (88 mil. Kč) a 16 % ke skupině oborů Matematika a fyzika (41 mil. Kč). Nejmenší část dotace pak připadá na skupinu oborů Lékařské vědy (necelých 15 mil. Kč). Žádný projekt nebyl podpořen v oborech A – Společenské vědy a K – Vojenství. Vzhledem k nízkému počtu podpořených projektů v programu nelze identifikovat žádný významný či charakteristický obor. Program DELTA však není oborově zaměřen.

Oblasti a podoblasti NPOV

V programu DELTA náleží nejvíce podpořených projektů (10 projektů, 42 %) do oblasti 1: Využití (aplikace) nových poznatků z oblasti tzv. General Purpose Technologies, podoblast GPTs pro inovace procesů, produktů a služeb v Prioritní ose 1. Druhá nejčastěji podpořená oblast je taktéž z této prioritní osy: 2. Posílení udržitelnosti výroby a dalších ekonomických aktivit (4 projekty, 17 %).

Program DELTA je v souladu s Národními prioritami orientovaného výzkumu. Projekty v programu DELTA naplňují prioritní osy NPOV – PO1, PO2, PO3 a PO6.

Motivační účinky a přínosy podpory

Nejčastěji uváděným motivačním účinkem je značné zvýšení rozsahu projektu z hlediska náročnosti (42 %). Ostatní možnosti mají zastoupení vyrovnané.

Řešitelé z řad VO jako přínosy nejčastěji očekávají zvýšení tržeb ze smluvního výzkumu, mezi podniky je pak přínosem především zvýšení tržeb z vlastních výrobků a služeb (87 %). Přibližně 70 % všech účastníků pak očekává zvýšení výdajů na výzkum, zisku a objemu exportu. Tyto předpoklady účastníků z návrhů projektů do jisté míry korespondují i se zjištěními z dotazníkového šetření, kdy podniky jasně preferují finanční přínosy účasti v projektu (kvalitativní dimenze nebyla v návrhu projektu specifikována).

Účast subjektů v projektech

Zastoupení výzkumných organizací a podniků je v programu DELTA relativně vyrovnané s mírnou převahou podniků (57 %). V detailnějším dělení jsou nejčastěji zastoupeny organizace v kategorii MP a VVS (30 resp. 27 %). Výše podpory je pak mezi PO a VO ještě vyrovnanější (52 resp. 48 %). Největší podpory dle typu organizace dosahují VVS (73 mil. Kč, 28 %) a MP (70 mil. Kč, 27 %). Podpořených projektů se účastní celkem 45 různých organizací – 14 VO a 31 PO. Struktura organizací na straně zahraničních partnerů je mnohem vyrovnanější (55 % PO, 45 % VO). Zahraniční partneři se podílejí na řešení projektů přibližně z 60 %.

Zapojené organizace

Mezi nejaktivnější organizace v programu DELTA patří Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (VŠB-TUO) – 9 podaných projektů, České vysoké učení technické v Praze (ČVUT) – 8 podaných projektů a Vysoké učení technické v Brně (VUT) – 7 podaných projektů. Nejúspěšnějšími organizacemi z hlediska počtu podpořených projektů jsou ČVUT (4 podpořené projekty), VUT a Fyzikální ústav AV ČR (3). Mezi organizace se 100% mírou úspěšnosti patří například ÚJV Řež a COMTES FHT se 2 podpořenými projekty.

Forma spolupráce a Pre-existent knowledge

Téměř polovina projektů (46 %) je řešena formou spolupráce domácí VO a domácího PO se zahraniční VO a zahraničním PO. U podaných i podpořených projektů byla vytvořena nejčastěji spolupráce mezi českým PO a zahraniční VO.

V prvních třech veřejných soutěžích programu DELTA bylo ve všech podaných projektech vytvořeno celkem 242 mezinárodních vazeb¹⁵, z toho 95 jich bylo vytvořeno v podpořených projektech. Velmi silnou pozici při vytváření kontaktů mají výzkumné organizace, a to pak především veřejné vysoké školy (viz kapitola 2.6). Ty ve většině případů iniciují spolupráci se zahraničními i domácími subjekty. Kontakty na zahraniční subjekty nejčastěji získávají v rámci konferencí, společných předchozích aktivit apod.

Územní diferenciaci účastníků v ČR

V podpořených projektech dominují organizace se sídlem v Praze, dále v Jihomoravském a Středočeském kraji. Organizace s největším podílem dotací mají sídlo v Praze, do které směřuje 32 % schválené účelové podpory. Z ostatních krajů patří významnější podíl Jihomoravskému a Středočeskému kraji (oba kraje cca 14 %). Zvýšený podíl zastoupení a přidělené účelové podpory odpovídá významné přítomnosti VVS na území Prahy.

¹⁵ Vazbou (V) je myšlen kontakt a zapojení vzniklé při přípravě či realizaci projektu a vychází z počtu uchazečů/účastníků v projektu. Výpočet (V) je proveden následovně: $V = \sum P(n \times m)$, kdy P je počet projektů, n – počet domácích účastníků a m – počet zahraničních účastníků. Tento postup odpovídá závěrům pracovní platformy TFBIEE – Task Force on Benchmarking Impact, Effectiveness and Efficiency organizace TAFTIE, pracovní jednání – 18. 1. 2016

2.5 E05: Jaké zkušenosti mají zahraniční agentury při podpoře mezinárodní spolupráce v oblasti VaVal?

Tematický okruh	Nastavení a realizace programu
Dílčí analýzy	Oslovení partnerských agentur
	Oslovení zahraničních agentur TAFTIE
Odpověď na evaluační otázku: Z důvodu nízké responze od obou skupin zahraničních agentur nelze odpovědně tuto evaluační otázku zodpovědět. Získány byly pouze dílčí poznatky k průběhu programu DELTA. Doporučení: Zajistit lepší komunikaci především s partnerskými agenturami a dopředu projednat možnosti společné evaluace.	

Oslovení partnerských agentur

Bylo osloveno všech 7 partnerských agentur, z nichž 2 (Taiwan: Science Technology Division, Taipei representative office in Prague a Vietnam: SATI) vyplnily dotazník zaměřený na program DELTA.

Oba dva respondenti potvrdili svůj dlouhodobý zájem o podporu aplikovaného výzkumu ve své zemi, jehož neoddelitelnou součástí je podpora mezinárodní spolupráce v oblasti VaVal. Obecným cílem obou partnerských organizací je dosáhnout rozvoje inovací v klíčových sektorech domácí ekonomiky a zvýšení konkurenceschopnosti místních firem. V případě taiwanské organizace byl kladen důraz na výsledky, které by byly zaznamenatelné v krátkodobém výhledu.

Od obou respondentů zaznává prozatímni spokojenost s průběhem programu. Zatímco taiwanská agentura míní, že na vyhodnocení naplnění cílů programu je ještě brzy, vietnamský partner soudí, že jeho očekávání jsou naplňována. Informace o neočekávaných přínosech programu jsou zatím nedostatečné, ale taiwanská organizace uvádí, že zaznamenala zvýšený zájem mezi místními subjekty o vyhlášení další veřejné soutěže.

Obecně se oba respondenti shodují, že TA ČR jedná korektně a profesionálně a mají zájem dále spolupracovat.

Oslovení zahraničních agentur TAFTIE

K tématu mezinárodní spolupráce byly osloveny s prosbou o vyplnění dotazníku i partnerské agentury sdružené v TAFTIE. Z 29 oslovených odpověděly pouze 3 (HAMAG-BICRO – Chorvatsko, SIEA – Slovensko, Innovation Fund – Srbsko). Vzhledem k takto k nízké míře návratnosti dotazníků nelze zjištění vzorek považovat za dostatečně významný a reprezentativní. Kromě obecných informací lze konstatovat, že ani jeden z respondentů dle vlastního vyjádření nerealizoval program typu DELTA TA ČR. Jejich programy mezinárodní spolupráce v oblasti VaVaI se omezují na zapojení do programu GESHER (SK) či administraci nadnárodních evropských programů typu EUREKA/EUROSTARS (CRO), případně nejsou rozvinuty vůbec (SER). Z povahy těchto programů částečně vyplývá jejich teritoriální zaměření. V rámci programu EUREKA/EUROSTARS mohou být vypisovány výzvy s užším zaměřením (Dunajská výzva). Z hlediska objemu prostředků se jedná o relativně malé programy (rozpočet cca 1 mil. eur). Ani jeden ze zmíněných programů neumožňuje sdílené/společné hodnocení podaných projektů.

2.6 EO6: Přispěl program více k rozvoji stávající spolupráce mezi subjekty nebo spíše inicioval zcela nové vazby? Naplňuje program původní ambice a očekávání uchazečů, se kterými společné projekty podávali?

Tematický okruh	Průběžné výsledky a přínosy programu/projektů
Dílčí analýzy	Dotazníkové šetření
	Řízené rozhovory
Odpověď na evaluační otázku: Program nejen umožňuje rozvíjet stávající mezinárodní spolupráci novými formami, ale také iniciuje novou (polovina případů). Většina subjektů již měla předchozí mezinárodní zkušenosti v oblasti VaVal, především pak veřejné vysoké školy (předchozí spolupráce měla například formu spolupráce na výuce, či výměnách studentů a zaměstnanců), které jsou významným aktérem při iniciaci spolupráce, zpracování a administraci projektu, a tím aktivně plní roli jakési platformy pro spolupráci mezi subjekty. Program jednoznačně přispívá a posiluje mezinárodní spolupráci zapojených subjektů novými formami spolupráce. Program naplňuje původní ambice a očekávání, které měli účastníci/uchazeči v době podávání návrhů projektů a většina taktéž očekává pokračování společné spolupráce se zahraničními subjekty i po ukončení projektu, a to i přes dílčí překážky. Doporučení: Posílit roli agentury v tzv. matchmakingu (hledání vhodného zahraničního partnera) před vlastním podáním návrhu projekt a tím snížit riziko případných komplikací při řešení projektu.	

Dotazníkové šetření

Významná většina účastníků programu DELTA disponuje předchozími zkušenostmi s určitou formou mezinárodní spolupráce v oblasti VaVal. U organizací se zkušenostmi z mezinárodní spolupráce v oblasti VaVal pak byla zaznamenána vyšší pravděpodobnost získání podpory. Avšak více než polovina všech respondentů uvádí, že neměla zkušenosti se stávajícím partnerem. Účast v programu tedy vedla k propojení různých subjektů, ale také zapojení organizací, které žádnou zahraniční zkušenost neměly.

Program DELTA rovněž přispěl k akceleraci a zintenzivnění stávajících partnerství, jež vznikla a existovala na různých úrovních a v různých formách v období před zapojením do programu DELTA. Osobní vazby a kontakty (například z konferencí či předchozích neformálních aktivit) se ukazují jako nejvýznamnější způsob navazování spolupráce v období před účastí respondentů v programu DELTA.

Tyto kontakty se netýkaly výhradně aktivit v oblasti VaVaI, avšak podporou projektu v rámci programu DELTA došlo k rozvinutí spolupráce taktéž do oblasti VaVaI.

V případě účastníků, téměř ve třetině případů, byl iniciátorem zahraničního partnerství zástupce akademické sféry. Významným způsobem navázání spolupráce byla účast na mezinárodních konferencích (jak v případě VO tak i podniků). V jednotkách případů pak figurují i další způsoby (přes zastupitelský úřad, zprostředkování zahraniční agenturou, osobními kontakty apod.).

U nepodpořených uchazečů Program DELTA ve větší míře oproti úspěšným účastníkům stimuloval vytváření zbrusu nových partnerství. Jejich podíl je významně vyšší než u podpořených respondentů. Tyto kontakty byly navázány mimo konference, například studijními stážemi, výměnou studentů doktorského studia či vlastním vyhledáváním vhodného partnera přes internet.

Vztahy mezi zapojenými subjekty a významné postavení VO jako platformy spolupráce jsou graficky vyjádřeny v kapitole Přílohy: Centralita subjektů zapojených do programu DELTA.

Respondenti hodnotí spolupráci se svým zahraničním partnerem velmi pozitivně. Pouze v jediném případě se respondent vyjádřil, že spolupráce na zpracování projektového návrhu byla zcela neuspokojivá. Taktéž drtivá většina respondentů považuje finanční a časovou náročnost jako uspokojivou. Nejméně pozitivně je vnímána především komunikace se zahraničním partnerem, cca ¼ respondentů uvedla, že je spíše neuspokojivá – především pak podpoření účastníci, což může být způsobeno komplikacemi způsobenými vlastní realizací, při které se projeví do té doby nečekané překážky. Nicméně se většina respondentů shoduje, že projekt prozatím plní jejich očekávání a plánuje pokračování spolupráce se zahraničním partnerem i po ukončení společného řešení.

Řízené rozhovory

Role akademických subjektů co by původců, hybatelů a zároveň administrátorů v projektech v rámci programu DELTA je, až na výjimky, zásadní a nezastupitelná. Souvisí to s jejich zkušenostmi s mezinárodní spoluprací ve VaVaI, kontakty (často na osobní bázi) i administrativními kapacitami, kterými komerční subjekty obvykle nedisponují. Angažmá a aktivita univerzit jsou tak při formování mezinárodních konsorcií instrumentální. Tato konsorcia vznikají nejčastěji na již existujících osách spolupráce a jsou rozšířeny o nové partnery.

U většiny respondentů nedošlo k zásadní změně charakteru mezinárodní spolupráce. Jednalo se spíše o rozšíření portfolia či prohloubení stávající spolupráce. Pouze ve dvou případech projekt v rámci programu DELTA představoval zcela nový prvek v mezinárodní spolupráci - zejména, co se týče spolupráce na tak nebývalou vzdálenost a s tak odlišnou kulturou¹⁶. Platí, že ve většině případů nebylo nutné hledat partnery nové, jelikož bylo možné využít stávajících kontaktů – z větší míry zprostředkovaných univerzitami. V jednom případě se jednalo o dlouhodobějšího partnera podniku. V jednom z případů při hledání vhodného partnera pomohla česká ambasáda společně s agenturou CzechTrade. Při volbě partnera hrálo roli několik následujících faktorů: 1) dobré zkušenosti s dosavadní spoluprací, 2) shodný zájem, 3) vysoká technologická vyspělost partnera, přístup

¹⁶ V obou případech se jednalo o podniky.

k zařízením, která jsou v ČR nedostatečná¹⁷. U nepodpořených dotazovaných uchazečů se specificky jednalo ve větší míře o unikátní novou příležitost, která v jejich portfoliu dosud zcela chyběla.

Vzhledem k převážně dlouhodobějšímu charakteru spolupráce ve většině případů lze u všech respondentů počítat s pokračováním následné spolupráce, snad s výjimkou jednoho případu české firmy, jež žádný další projekt s partnerem nechystá, ale ani se mu případně nebrání. Další spolupráci si většina respondentů představuje, jak na komerční, tak na technologické bázi. Menší část by se klonila alespoň ke komerční spolupráci např. ve formě joint-venture či společného podniku.

U většiny oslovených proběhla příprava projektu bez větších problémů. Hlavní iniciativa byla, s jednou výjimkou, převážně na české straně s tím, že zahraniční partneři dodali vše nezbytné. V jednom případě (podnik) byla iniciativa rovnoměrně sdílená. Jistou výhodou měly projekty, kde se partneři navzájem znali delší dobu, jelikož jim to umožnilo lépe rozdělit a rozvrhnout úkoly. Ve dvou případech (1x podnik a 1x VO) spolupráce s korejskými partnery dosud panuje nejistota ohledně uzavření konečné podoby smluv. Průběh projektové přípravy u nepodpořených subjektů se zásadně nelišil od podpořených.

Z rozhovorů vyplývá, že držitelem know-how je ve větší míře česká strana. Přenos know-how je tak převážně jednostranný, ovšem zejména v případě spolupráce s korejskými a některými čínskými subjekty je know-how na obou stranách vyvážené a dochází k jeho účelnému sdílení a výměně. V jednom případě je čínský partner na vyšší technologické úrovni (lepší vybavení) a je schopen provádět u nás nerealizovatelné experimenty a testování. V uplatňování produktu na zahraničních trzích pak lze vysledovat dvě tendence. Tou první je snaha skrze zvoleného partnera stávající produkt dalším vývojem customizovat pro místní podmínky a dosáhnout strategické pozice na místním trhu. V některých případech spolupráce s korejskými a čínskými partnery jde ovšem také, anebo především o dotažení práce na produktu pro západní trhy (USA, Evropa), kde existuje značný potenciál, ale dosud panuje jistá rezistence (nevyzkoušený výrobek z východní Evropy, neověřený produkt nelze uplatnit). Ve třech případech v zemi partnera panují specifické podmínky (fyzické, geografické, legislativní), které jsou pro vývoj a následné uplatnění produktu klíčové.

Nepodpoření uchazeči nejčastěji zmiňují vyčerpání lokálního trhu a snahu expandovat s produktem do zahraničí.

¹⁷ Dále pak: 4) komplementarita know-how a činností, 5) překonání legislativních omezení v ČR, 6) partner má tah na branku, komerční vize - možnost joint-venture a schopnost "customizovat" produkt pro domácí trh, 7) specifické podmínky země vhodné pro aplikaci inovace.

2.7 EO7: Existují další efekty/přínosy podpořených projektů nad rámec plnění slíbených výstupů? (např. nová spolupráce formou smluvního výzkumu, zvýšená mobilita pracovních sil/studentů, přístup k novým VaV informacím u zahraničních partnerů apod., společné podání mezinárodních projektů H2020 aj.)?

Tematický okruh	Průběžné výsledky a přínosy programu/projektů
Dílčí analýzy	Dotazníkové šetření
	Řízené rozhovory

Odpověď na evaluační otázku:

Účast v projektech přináší zapojeným subjektům taktéž neočekávané přínosy a náklady. Zjišťování těchto vedlejších efektů je nejen s ohledem na současném stav řešení projektů velmi složité. Někteří dotazovaní nedokáží jasně oddělit očekávané a neočekávané přínosy a to především kvalitativní povahy.

Z šetření vyplývá, že častější jsou především neočekávané přínosy. Jedná se například o aplikaci know-how do té doby neuvažovaným způsobem, zkvalitnění týmu pracovníků a interních procesů, získání neplánovaných informací a poznání a také posílení smluvního výzkumu v případě VO a nových kontraktů a obchodů v případě PO.

Byly zaznamenány taktéž negativní náklady a to především finanční povahy. Nicméně nebylo zjištěno, že by řešení projektu vedlo například k společnému podání návrhu projektu do mezinárodních programů spolupráce v oblasti VaVaI.

Doporučení:

V závěrečném hodnocení se pečlivě zaměřit na vedlejší efekty účasti v programu a případně také na tzv. spill - over efekty, které účast může generovat.

Zajistit lepší spolupráci při hodnocení společných programů a zajistit výměnu potřebných dat s partnerskými agenturami.

Zaměřit se na možnosti participace při podávání společných návrhů projektů do mezinárodních programů podpory spolupráce ve VaVaI tam, kde je to možné.

Dotazníkové šetření

Respondenti evidují ve více jak čtvrtině případů nečekané dodatečné přínosy projektu, přičemž jejich povaha je variabilní¹⁸. U malé skupiny respondentů se však objevují také nečekané náklady, které však nemají vliv na naplňování jejich očekávání spojených s realizací projektu.

¹⁸ Uved'me například nové neočekávané aplikace know-how, navázání spolupráce s dalšími partnery v zahraničí rozšíření spolupráce nad rámec projektu, marketing výzkumných schopností apod.

Ve dvou případech respondenti odpověděli, že realizace projektu jim přinesla jak negativní, tak pozitivní neočekávané efekty. Většinově se dotazovaní shodují, že na vyhodnocení nečekaných přínosů a nákladů je s ohledem na stav realizace projektů příliš brzy.

Řízené rozhovory

Ve většině případů je zatím těžké posoudit, zda projekty naplní veškerá očekávání spojená s řešením projektu (některé projekty v době dotazování nezahájily řešení a většina respondentů se domnívá, že očekávání naplní). Nicméně některé subjekty již registrují první nečekané přínosy i náklady. Mezi nečekané přínosy patří například nové příležitosti ke komercializaci a zakázky, které nebyly plánovány. Dále pak seznámení se s dosud nezaznamenaným výzkumem, upoutání pozornosti v zahraničí a vznik nových partnerství. Jako nečekané náklady pak jeden respondent (zástupce VO) uvedl nutnost dodatečných finančních prostředků na potřebné dovybavení, které však ochotně pokryje z vlastních zdrojů.

Mezi neočekávané přínosy lze také uvést, že někteří z respondentů vidí prostor ke zlepšení uvnitř svých subjektů v možnosti zefektivnění interních procesů, či pořízení chybějícího materiálu odpovídající kvality.

2.8 E08: Do jaké míry program přispívá ke zvýšení inovační výkonnosti ekonomických subjektů?

Tematický okruh	Průběžné výsledky a přínosy programu/projektů
Dílčí analýzy	Analýza inovační výkonnosti
	Řízené rozhovory
<p>Odpověď na evaluační otázku:</p> <p>Odpovědně je nutné poznamenat, že na validní zodpovězení této otázky je vzhledem ke stavu řešení projektů příliš brzy. Nicméně bylo provedeno srovnání podniků účastnících se programu DELTA. Podpořené podniky lze podle hodnocených kritérií považovat za úspěšnější ve srovnání s podniky, které podpořeny nebyly. Dále platí, že podíl účelové podpory subjektům z programu DELTA vůči jejich celkové veřejné podpoře VaVaI se do budoucna zvyšuje.</p> <p>V rámci projektů se vydělují dvě specifické skupiny. První a větší skupinu tvoří projekty, jejichž účelem z hlediska českých subjektů je přizpůsobení existujícího produktu/výsledku výzkumu pro místní podmínky a naučit se model fungování na vzdáleném trhu. Druhou skupinu tvoří projekty, které cílí na vytvoření produktu s pomocí zahraničního know-how a vybavení.</p> <p>Doporučení:</p> <p>V závěrečném hodnocení se zaměřit detailněji na měření inovační výkonnosti a využít k tomu šetření o inovačních kapacitách INKA.¹⁹</p> <p>Směřovat podporu na podniky, které jsou spíše úspěšnější a tím napomáhat nejen pronikání na zahraniční trhy, ale především aplikovat domácí výsledky výzkumu a vývoje.</p> <p>Pokračovat v podpoře domácích subjektů spolupracujících se zahraničními partnery s rovnocenným či vyšším know-how, a tím zajistit přenos tohoto know-how do českého prostředí.</p>	

Analýza inovační výkonnosti

Pro zodpovězení této otázky je nutný určitý časový odstup od ukončení jednotlivých projektů. Oproti inovační výkonnosti, která je určována výstupy, je možné posoudit program DELTA a její příspěvek z hlediska vstupů, které k inovační výkonnosti mohou vést. Analýza byla provedena na podnicích zapojených do programu DELTA.

1. Podniky DELTA (podpořené subjekty/nepodpořené subjekty)
 - a. Kritéria srovnání: Přidaná hodnota, osobní náklady, zisk

¹⁹ Šetření inovačních kapacit INKA – Inovační kapacity 2014+ viz <https://inka.tacr.cz/>.

Pro obecné zhodnocení vstupů do aktivit podpořených podniků s nepodpořenými, bylo využito kritérií přidaná hodnota, osobní náklady a zisk. Výše přidané hodnoty poukazuje na postavení podniku v tzv. global production chains, výše osobních nákladů pak na výši mezd a schopnosti přijímat nové zaměstnance a zisk na úspěšnost firem. Jde o jednoduché porovnání dvou skupin bez použití komplikovaného párování (nejedná se tedy o kontrafaktuální analýzu).

Skupina podpořených subjektů vykazuje vyšší akumulaci vstupů i před samotnou participací v programu DELTA. Podpoření jsou tedy ekonomicky úspěšnější i před podporou.

2. Podniky DELTA (podpořené subjekty/nepodpořené subjekty)

a. Kritéria srovnání: účelová podpora R&D z veřejných zdrojů

Pro určení přínosů programu DELTA z hlediska vstupů je vypočítán podíl dotací v programu DELTA vůči všem dotacím přiděleným podnikům na činnosti VaVal, které jsou zveřejněné v databázi IS VaVal.

Z hlediska financování podniků VaVal z veřejných zdrojů dosahuje plánovaná proporce podpory z programu DELTA až 50 % v roce 2018. V průběhu let postupně dochází ke zvyšování podílu dotace z programu DELTA vůči všem jiným druhům podpory. Podpořené podniky se tedy soustředily na možnost získání účelové podpory právě z tohoto programu na rozvoj mezinárodní spolupráce ve VaVal.

Řízené rozhovory

Inovační dopady pro řešitele lze rozdělit do dvou skupin. Největší skupinu tvoří projekty, jejichž účelem je z hlediska českých subjektů ověření existujícího produktu pro specifické místní podmínky a naučit se modelu fungování na vzdáleném trhu. Další skupinu tvoří projekty, které cílí na dotvoření produktu s pomocí zahraničního know-how a vybavení.

2.9 E09: Jaké mechanismy spolupráce a sdílení informací/znalostí mezi partnery byly nastaveny a jaké jsou dosavadní zkušenosti?

Tematický okruh	Průběžné výsledky a přínosy programu/projektů
Dílčí analýzy	Statistická analýza
	Dotazníkové šetření
	Řízené rozhovory
Odpověď na evaluační otázku: <p>TA ČR od 2VS požadovala od uchazečů o podporu doložení tzv. Pre-existent knowledge a způsob nakládání se znalostmi a know-how, pokud byl takový dokument mezi uchazeči vypracován. Důvodem byla především právní nejistota, kterou by české subjekty v zahraničí mohly být ohroženy. Více než v polovině případů byl formulář Pre-existent knowledge²⁰ podepsán. Většina podpořených subjektů předpokládá realizaci a způsob spolupráce, které navazují na předchozí zkušenost a odpovídají návrhu projektu. Překážky se objevují jen omezeně a to především z důvodu významných kulturních a právních rozdílů. Iniciátorem spolupráce jsou převážně české subjekty, které se snaží finalizovat daný výzkum, uzpůsobit výsledek lokálním podmínkám trhu, či jej finalizovat pro potřeby západních trhů. Snahou subjektů tedy nejsou jen vlastní výzkumné aktivity, ale také uplatnění výsledků na trhu a komerční formy spolupráce.</p> Doporučení: <p>Posílit právní jistotu domácích subjektů například formou zajištění poradenství domácím subjektům.</p>	

Statistická analýza

Za účelem ochrany výsledků projektu a partnerů projektu bylo, počínaje druhou veřejnou soutěží před uzavřením smlouvy o poskytnutí podpory, poskytovatelem, vyžadováno doložení formuláře Pre-existent knowledge a popis projektového "backgroundu". Uchazečům bylo poskytovatelem doporučeno tento dokument zpracovat. Ve formuláři uchazeči definují vstupy, kterými do projektu přispěli (např. majetek, znalosti, know-how), což napomůže předcházet možným sporům ohledně rozdělení podílů na výsledku. To je důležité, zejména pokud se projektu účastní partneři z různých zemí s různou právní úpravou. Tento formulář by měl korespondovat se zněním Smlouvy o účasti na řešení projektu.

²⁰ Pre-existent knowledge je uzavíráno za účelem ochrany výsledků projektu a partnerů projektu

Existence takového dokumentu byla doložena u 55 % podpořených projektů. Ve 2VS je pak podíl vyšší (57 %) než ve 3VS (50 %).

Dotazníkové šetření

Dotazníkové šetření se touto evaluační otázkou zabývalo pouze nepřímo. Jak je již popsáno v evaluační otázce 6, iniciátorem zahraničního partnerství je nejčastěji zástupce domácí akademické sféry. Spolupráce mezi účastníky je hodnocena pozitivně a účastníci očekávají naplnění svých cílů. Respondenti se ani v otevřených otázkách k vlastnímu nastavení právních vztahů nevyjádřili.

Řízené rozhovory

Respondenti potvrzují, že role akademických subjektů co by původců, hybatelů a zároveň administrátorů v projektech v rámci programu DELTA je až na výjimky zásadní a nezastupitelná. To souvisí s jejich zkušenostmi s mezinárodní spoluprací ve VaVaI, kontakty (často na osobní bázi) i administrativními kapacitami, kterými komerční subjekty obvykle nedisponují. Angažmá a aktivita univerzit jsou tak při formování mezinárodních konsorcií klíčové. Tato konsorcia vznikají nejčastěji na již existujících osách spolupráce. Navíc velká část partnerství se zahraničními subjekty dospěla do fáze, kdy už je velmi reálné s podporou z programu DELTA potenciál společných projektů využít a zúročit. Z výše popsaných důvodů byla respondenty nabídka programu DELTA velmi atraktivní a velmi urychlila proces rozhodování o zapojení se do programu.

Ačkoliv je držitelem know-how ve větší míře česká strana, zahraniční partneři se na financování projektů podílejí vyšší částkou (cca 60 %). Přenos know-how je tak převážně jednostranný, ovšem zejména v případě spolupráce s korejskými a některými čínskými subjekty je know-how na obou stranách vyvážené a dochází k jeho účelnému sdílení a výměně. Respondenti se taktéž vyjádřili, že výsledky projektu mají být z jedné části uplatněny na zahraničním trhu (trhu partnerského subjektu), přičemž partner působí jako katalyzátor a poradce při této činnosti. Druhou skupinu projektů představují ty, kdy se partneři snaží své výsledky uplatnit ve třetích zemích (především na vysoce konkurenčních trzích v EU a USA). Je tedy v zájmu domácích subjektů chránit své znalosti a výsledky své činnosti.

Respondenti taktéž většinou předpokládají dlouhodobější charakter spolupráce a po ukončení realizace projektu plánují další společný postup. Jeden z respondentů se zmínil, že žádný další projekt s partnerem neplánuje, ale ani se mu případně nebrání. Oblasti této pokračující spolupráce jsou jak na komerční, tak na technologické bázi. Menší část by se klonila alespoň ke komerční spolupráci např. ve formě joint-venture či společného podniku.

I přes jistý optimismus na české straně se objevují nečekaná úskalí. K nejčastěji zmiňovaným patří uzavření smlouvy se zahraničním partnerem (Korea) či neudělení očekávané podpory na straně zahraničního partnera (Čína). Podobně časté jsou průtahy zejména na straně čínských partnerů, případně neplnění dohodnutých podmínek ve vztahu k realizaci projektu.

2.10 EO10: Do jaké míry se daří rozvinout mezinárodní spolupráce institucím a subjektům, které nebyly podpořeny z programu DELTA? A s jakými dosavadními výsledky?

Tematický okruh	Průběžné výsledky a přínosy programu/projektů
Dílčí analýzy	Statistická analýza
	Dotazníkové šetření
	Řízené rozhovory

Odpověď na evaluační otázku:

Jedním z cílů programu DELTA je vytvoření nových či prohloubení stávajících mezinárodních vazeb ve VaVa. Vazbou se myslí také navázání spolupráce, která je následně vyjádřena společnou prací na návrhu projektu. V případě nepodpořených projektů může spolupráce pokračovat v omezené míře i nadále. Důležitým výsledkem je navázání samotné spolupráce, která může být následně rozvíjena i mimo program DELTA.

Podpořené subjekty ve většině případů poukazují na to, že by v případě nepodpoření daný projekt nerealizovali, nicméně někteří respondenti uvedli, že by jej realizovali z vlastních zdrojů či jinou formou účelové podpory. Část uchazečů ze skupiny nepodpořených subjektů uvedla, že se jejich projekt podařilo realizovat i bez podpory v programu DELTA a to v plném či omezeném rozsahu. Uchazeči považují zkušenosti se zahraničními subjekty z programu DELTA za uspokojivé a těž, v porovnání s podpořenými subjekty byl mezi nimi vyšší podíl nově navázaných mezinárodních spoluprací.

Doporučení:

Zajistit pro potřeby závěrečného hodnocení programu dostatek relevantních dat a provést kvalitní evaluaci přínosů subjektů podpořených a nepodpořených (například formou kontrafaktuální evaluace).

Statistická analýza

Jedním z cílů programu DELTA je vytvoření nových či prohloubení stávajících mezinárodních vazeb ve VaV. Vazbou se v tomto zhodnocení myslí navázání spolupráce, která je následně vyjádřena společnou prací na společném projektu. V podpořených projektech je pak tato vazba dále prohlubována prací na projektu. U nepodpořených projektů může spolupráce pokračovat v omezené míře dále. V obou případech (udělení i neudělení podpory) je však důležitým výsledkem navázání samotné spolupráce, která může být následně rozvíjena i mimo program DELTA.

V prvních třech veřejných soutěžích programu DELTA bylo ve všech podaných projektech vytvořeno celkem 242 mezinárodních vazeb, z toho 147 jich bylo vytvořeno v nepodpořených projektech.

Dotazníkové šetření

Podpoření respondenti ve většině případů odpověděli, že by projekt bez podpory získané v programu DELTA nere realizovali. Pouze 3 účastníci uvedli, že by jej realizovali, a to buď z vlastních zdrojů, či jinou formou účelové podpory.

Méně než čtvrtina nepodpořených respondentů odpověděla, že jejich projekt se v určitém rozsahu podařilo realizovat i bez podpory TA ČR. Prostředky z jiných národních programů umožnily v jednom případě realizaci projektu v plné míře. Ve dvou případech došlo k částečné realizaci. Neúspěšní uchazeči taktéž hledali nové partnery výrazně častěji, než tomu bylo u podpořených účastníků a kontakt s partnerem byl nejčastěji navázán prostřednictvím mezinárodní konference. Dotazovaní uchazeči taktéž sdělili, že měli zkušenost s mezinárodní spoluprací v oblasti VaVaI a považují zkušenosti se zahraničním partnerem za uspokojivé.

Řízené rozhovory

Většina projektů by dle vyjádření respondentů bez podpory TA ČR realizována nebyla. Ve dvou případech byli příjemci odhodláni projekt realizovat i bez podpory - z vlastních zdrojů, případně v rámci jiného programu. Znamenalo by to ovšem, buď výrazné zdržení, nebo zmenšení rozsahu projektů.

2.11 EO11: Jaké jsou hlavní silné a slabé stránky nastavených procesů spojených s administrací a realizací projektů v rámci programu DELTA? Jaké jsou možnosti pro zlepšení resp. snížení administrativní náročnosti a zjednodušení procesů specifických pro administraci programu a koordinační procesy a jejich nastavení?

Tematický okruh	Implementace a administrace programu/projektů
Dílčí analýzy	Statistická analýza
	Dotazníkové šetření
	Řízené rozhovory
	Oslovení partnerských agentur

Odpověď na evaluační otázku:

Administrace, finanční a časová náročnost programu je považována jako přiměřená. Taktéž požadavky na uchazeče při zpracování návrhu projektu jsou považovány za adekvátní. Výhodou programu je také ustálenost požadavků a formy administrace ze strany TA ČR. Pozitivním znakem je fakt, že by se účastníci (100 %) i uchazeči (92,3 %) účastnili nově vyhlašovaných VS.

Některá zjištěná doporučení byla již TA ČR implementována v průběhu jednotlivých VS. Především se jednalo o vyhlášení souběžných VS s partnerskou zahraniční agenturou, požadavků na vypracování formuláře Pre-existent knowledge, fungující HelpDesk apod.

Mezi slabé stránky patří nižší objem podpory v porovnání s náklady na administraci na straně poskytovatele, které jsou však spojeny s charakterem programu. Nicméně jejich vyčíslení není v současném stavu možné. Největším negativem programu se opakovaně jeví nepodpoření partnera zahraničním poskytovatelem. Některé projekty tak musely i na české straně ukončit řešení, ačkoliv byl TA ČR projekt podpořen. To vnáší mezi případné účastníky prvek nejistoty.

Další slabou stránkou jsou rozdílné formuláře, jazykové mutace a podmínky mezi jednotlivými poskytovateli.

Doporučení:

Celý proces výběru i realizace projektů by bylo vhodné vést v anglickém jazyce jednotnou formou a s jednotnými pravidly (což ovšem zvýší náklady i časovou náročnost na administraci a koordinaci na straně poskytovatelů). Česká strana by také měla uvažovat o kulturních a dalších rozdílech mezi zeměmi.

Veřejné soutěže by měly být nadále vyhlašovány a hodnoceny s partnerskou agenturou souběžně.

Statistická analýza

Specifika výběru projektů byla dána hodnocením projektů na straně TA ČR a partnerské agentury. Od TF3 již byly VS plně koordinovány na obou stranách. Hodnocení výběru není od všech agentur v TF1

a TF2 k dispozici. Podobné podmínky jako v TF3 se předpokládají i v následujících VS. Shodu v hodnocení nelze u TF1 a TF2 plně vyhodnotit.

V průběhu realizace programu DELTA činil poskytovatel úpravy v procesu výběru projektů i v samotné administraci projektů. Oproti jiným programům museli uchazeči předkládat dokument *Letter of Intent*²¹, který dokazoval zájem na řešení projektu u partnerské agentury. Ty mimo jiné vydávali tzv. *Confirmation of Credibility*²², tedy dokument ověřující důvěryhodnost a způsobilost zahraničního partnera.

Velkou změnou s ohledem na zkušenosti z TF1 a TF2 bylo vyhlášení souběžné veřejné soutěže s partnerskou agenturou. Podmínkou podpory se taktéž stalo přidělení podpory i partnerskou agenturou (v 1a a 2. VS tomu tak nebylo a projekty mohly být řešeny, jestliže zahraniční partner dokázal schopnost projekt financovat z jiných např. vlastních zdrojů²³). Uchazeči také museli předložit *Common proposal*²⁴, který byl povinnou přílohou návrhu projektu.

Dotazníkové šetření

Drtivá většina respondentů považuje finanční a časovou náročnost spojenou s návrhem a realizací projektu za přiměřenou a považují požadavky na uchazeče za adekvátní a nenavrhují žádné změny. Mezi dílčími návrhy na změnu administrace, náročnosti apod. se neobjevuje jednoznačný trend. Téměř všichni respondenti se vyjádřili, že by se znovu účastnili veřejné soutěže v programu DELTA.

Řízené rozhovory

Všichni podpoření respondenti se shodují, že administrativní náklady jsou adekvátní, případně zanedbatelné v porovnání s významem a výší získané podpory. Rovněž nepodpoření uchazeči nespatřují v administrativních nárocích překážku. Ty odpovídají běžné praxi v porovnání s jinými programy podpory.

Dotazovaní respondenti se shodují, že podmínky účasti i kritéria výběru projektů k podpoře ve veřejných soutěžích poskytovatele jsou obecně považovány za adekvátní a transparentní. Jeden z respondentů apeloval na sjednocení škál hodnocení a jejich hladin a navrhl možnost diskuze uchazečů a hodnotitelů jako součást hodnocení.

Účastníci a uchazeči programu DELTA považovali za nejčastější úskalí především složité uzavření smlouvy se zahraničním partnerem a neudělení očekávané podpory na straně zahraničního partnera (od zahraničního poskytovatele podpory). Respondenti taktéž upozornili na časté nedodržení dohodnutých časových termínů zejména na straně čínských partnerů, nicméně to nepovažují za ohrožení úspěšné realizace projektu.

²¹ Letter of intent prokazuje zájem o řešení u partnerského účastníka

²² Confirmation of Credibility potvrzuje důvěryhodnost a způsobilost zahraničního uchazeče

²³ Nicméně to bylo umožněno na výslovnou žádost partnerské agentury

²⁴ Common proposal slouží k potvrzení závazku zahraničního partnera účastnit se řešení projektu a je shrnutí informací o jím řešené části projektu

Dotazovaní také měli možnost sdělit své připomínky a návrhy na úpravu programu DELTA a k poskytovateli obecně. TA ČR byla oceněna za profesionální a vstřícný přístup. Nicméně jeden z řešitelů by uvítal, pokud by došlo ke snížení administrativních nároků při vykazování nákladů ve fázi realizace projektu. Další respondent poukázal na příliš krátkou lhůtu vyhlášení veřejné soutěže. Lhůta 3 měsíců není údajně dostatečně dlouhá pro navázání zahraniční spolupráce se všemi povinnými náležitostmi. Zároveň by ocenil možnost vzorové smlouvy vytvořené TA ČR a šablonu přihlášky ve formátu Microsoft Word.

Jeden z respondentů (malý podnik) kritizuje nerovnost podmínek pro podniky a VO, kdy je malý podnik povinen svou účast kofinancovat a výzkumné organizace nikoliv. Tento respondent vyjádřil obecné znepokojení nad systémem veřejných dotací, které údajně narušují tržní prostředí a znevýhodňují malé podniky a jejich rozvoj. Tyto záležitosti jsou však dány vyššími právními předpisy a TA ČR je nemůže ovlivnit.

Respondenti se vesměs shodují, že činnost TA ČR a program DELTA jsou prospěšné. Připomínky se vztahují ke sladění a urychlení uzavírání smluv o podpoře apod. Dva dotazovaní by ocenili pomoc s exportem duševního vlastnictví. Obávají se potenciálního zcizení know-how. Jeden z dotazovaných navrhuje na kontrolu hospodaření a čerpání prostředků přijmout do TA ČR i zástupce z praxe pro pochopení vlastní realizace projektu.

Zástupce malého podniku navrhuje podporu více uzpůsobit potřebám MSP, které případnou účastí v projektu riskují více než velké podniky.

Oslovení partnerských agentur

Mezi slabiny programu DELTA taiwanská strana zařadila průtahy, které ovšem mají vlivem sdílené odpovědnosti dvou taiwanských ministerstev původ na jejich straně. Zároveň by údajně mohl být omezen objem a rozsah navzájem vyměňovaných materiálů (návrhů projektů). Celkové omezení dokumentace a s tím spojené administrativy by byly tajwanskou stranou vnímány jako krok správným směrem. Vietnamský partner vnímá na své straně limitaci v podobě omezeného rozpočtu.

2.12 EO12: Jak bude vhodné nastavit parametry další veřejné soutěže programu DELTA? Jaké parametry by dle současných zkušeností s implementací programu DELTA měl mít (potenciálně) budoucí program podporující mezinárodní spolupráci?

Tematický okruh	Implementace a administrace programu/projektů
Dílčí analýzy	Dotazníkové šetření
	Řízené rozhovory
Odpověď na evaluační otázku: Většina parametrů programu je nastavena správně. Některá doporučení byla již shrnuta v evaluační otázce 11. Velmi pozitivně je hodnocen především výběr zemí a přiměřené administrativní požadavky. Programy (např. H2020) jsou pro domácí subjekty sice zajímavé, ale jedná se o velké multilaterální projekty, kterým navíc nemohou konkurovat projekty postavené na spolupráci se subjekty ze zemí jako je například Vietnam. Navíc v těchto projektech domácí subjekty plní jen parciální role. Program by také měl umožnit více veřejných soutěží vypsanych pro danou zemi, či vyhlašovat jednotlivé veřejné soutěže napříč partnerskými zeměmi. Jako žádoucí se také jeví spolupráce se zeměmi Evropského výzkumného prostoru a USA.	
Doporučení: Pokračovat v podpoře menších projektů bilaterální spolupráce. Pokusit se vyhlásit veřejnou soutěž na multilaterální spolupráci.	

Dotazníkové šetření

O vhodnosti nastavených parametrů svědčí, že téměř všichni dotazovaní (podpoření i nepodpoření) by se opět zúčastnili veřejné soutěže v programu DELTA. Respondenti navrhuji například delší časové lhůty, souběžné veřejné soutěže či sjednocení hodnotících pravidel a kritérií.

Řízené rozhovory

Obdobné problémy a překážky spatřují také dotazovaní zástupci uchazečů a účastníků. Dodávají, že hlavní problémy, které zaznamenávají v průběhu realizace, spočívají především v neplnění termínů zahraničními partnery (nejčastěji pak čínskými subjekty).

Pozitivně je hodnocena především podpora výzkumné činnosti, nikoliv jen cestovní výdaje. Taktéž velikost projektů je pro účastníky ideální. Účastníci oceňují navázání skutečné intenzivní spolupráce (v jiných programech se jedná spíše o formální splnění podmínek podpory).

Dotazovaní by ocenili možnost identické přihlášky pro domácí i zahraniční subjekty a ideálně v jednom jazyce, přednostně v anglickém. Dále pak vyhlašovat veřejné soutěže opakovaně, pravidelně a rozšířit seznam možných zemí o státy Evropského výzkumného prostoru a Severní a Jižní Ameriky.

Jeden z dotazovaných navrhl rozšířit záběr programu DELTA tak, aby bylo možno podpořit i multilaterální mezinárodní projekty.